

H EN BADEN

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 13/25 ὀκτωβρίου 1866, ἡμέραν πέμπτην περὶ τὴν ἑννάτην τῆς πρωΐας ὥραν, ἐτελέσθησαν ἐν τῷ Βάδεν Βάδεν πάνυ μεγαλοπρεπῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁρθοδόξου ἀνατολικοῦ ναοῦ Στούρζα, φερωνύμου τοῦ γενναίου αὐτοῦ κτίτορος, ἡγεμόνος Μιχαήλ Στούρζα. Οἱ αὐτότε διατρίψαντες ἐνθουμοῦνται ἀναμφιβόλως τὸ κομψότατον παραλληλόγραμμον, τὸ κτισθὲν ἀπὸ τετραγώνων λίθων λευκῶν, πρασίνων καὶ ἐρυθρῶν, καὶ ἀπολήγον εἰς περικαλλέστατον χρυσοειδῆ θόλον, ὅστις καθορᾶται πανταχόθεν τοῦ ὑπὸ τῶν διαυγῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Ὅσσα ποικιλλομένου ὀρίζοντος. Διὰ τοῦ ἐλληνορωμαϊκοῦ ὕφους τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἱεροῦ ναοῦ ἐγένετο, κατ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκομεν, ἡ δευτέρα ἀπόπειρα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ εἴδους τούτου τῆς ἀρχιτεκτο-

νικῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἡ μὲν ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἐν Μαγκέστερ (ἴδε Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1863) ἀναπολεῖ κατὰ νοῦν τῶν θεωμένων αὐτὴν ναόν τινα τῶν διαμαρτυρομένων μᾶλλον καὶ ἀμοιρεῖ τῶν χαρίτων τῆς κλασικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ὑφ' ᾧν ἠθέλησεν ἴσως νὰ ἐμνευσθῇ ὁ ἀρχιτέκτων αὐτῆς· ὁ ἀρχιτέκτων ὅμως τοῦ ναοῦ Στούρζα ἔγνω νὰ συνδιάσῃ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς κλασικῆς ἀρχιτεκτονικῆς μετὰ τοῦ μυστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὕφους τῶν Βυζαντινῶν. Ὁ ναὸς Στούρζα ἔχει βάθος μὲν πέντε καὶ τριάκοντα ποδῶν, εὖρος δὲ ἑνδεκα καὶ ὕψος πέντε καὶ τριάκοντα περίπου. Κομψὸς ἅμα καὶ μεγαλοπρεπὴς εἶναι ὁ τε θόλος καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῦ χρυσοῦς φανός. Τὸ περίστυλον σύγκειται ἐκ μάρμαρου ἔχοντος τὸ χρῶμα τοῦ Tegernsee καὶ ἐξεργασμένου ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ πρίγκηπος Καρόλου τῆς Βαυαρίας. Οἱ τοῖχοι περικαλύπτονται ὑπὸ καλλίστης μαρμαροκονίας καὶ κατακοσμοῦνται ὑπὸ πολυαρίθμων καὶ ὡραιωτάτων ἐφ' ὕγρου κονιάματος τοιχογραφιῶν τὰς ὁποίας παρσκεύασεν ὁ ἐν Μονάχῳ K. Hauschild. Τὰ κοσμήματα καὶ αἱ ζωγραφίαι τοῦ εἰκονοστασίου εἶναι ἔργον τοῦ ἐν Μονάχῳ K. Μυλλέρου. Χρυσοῦν καὶ πλήρες ἀναγλύφων φαίνεται καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ τὸ φιλοπονηθὲν παρὰ τοῦ K. Sickiner. Ὁ νάρθηξ περιέχει τέσσαρας μεγάλας ἐλαιογραφίας τὰς ὁποίας ἐκαλλιτέχνησεν ὁ ἱκανώτατος τῶν ἐν Παρισίοις ζωγράφων K. Perignon, ὁ ἔχων τὸ σπάνιον προτέρημα νὰ ἀπεικονίζῃ πιστῶς τὰ πρόσωπα ὥσανεὶ διὰ τῆς φωτογραφίας. Παριστῶσι δὲ αἱ μεγάλαι αὗται εἰκόνες τὸν πρίγκηπα Στούρζαν, τὴν σύζυγον αὐτοῦ, καὶ τὰ δύο τέκνα του, τὴν νεαρὰν ἡγεμονόπαιδα Μαρίαν, καὶ τὸν

πρίγκηπα Μιχαήλ, οὗ τινος ὁ πρόωρος θάνατος ὑπῆρξεν αἰτία τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νῦν Περιγραφομένου κτιρίου. Τὴν εἰκόνα αὐτοῦ δημοσιεύομεν (ἴδε σελ. 32) πρὸς πατρικὴν παρηγορίαν. Δὲν ὠνομάσαμεν εἰςέτι τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ ναοῦ Στούρζα· οὗτος εἶναι ὁ K. Deklenze, μέλος ἀντεπιστέλλον τοῦ Πανακαδημαίου τῶν Παρισίων, αὐτουργὸς τῶν Προπυλαίων καὶ τῆς γλυπτοθήκης τοῦ Μονάχου, ὁ δούς τὰ σχέδια, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ἀνετέθη μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὸν ἐν Μονάχῳ K. Δόλμαν. Ἀλλ' ὅπως ὑποδείξωμεν τὸν ἀληθῆ ἀρχιτέκτονα ἔπρεπε νὰ ὠνομάσωμεν αὐτὸν τὸν πρίγκηπα Στούρζαν. Ἡ ἰδέα, τὸ σχεδιάσμα, ἡ ἐπιτυχὴς τοῦ τόπου ἐκλογή, ἡ ἀναμιμνήσκουσα τοὺς παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκλεγομένους ὑψηλοὺς τόπους πρὸς οἰκοδόμησιν τῶν ναῶν των, ἡ κατὰταξις τοῦ ἐσωτερικοῦ, τὸ ὑποκείμενον τῶν γραφῶν, τὸ σχέδιον τῶν δύο μνημείων τὸ ἀνατεθὲν εἰς τὸν ἐν Ῥώμῃ Rinaldo Rinaldi, ἡ κατασκευὴ τῆς κρύπτῃς, τοῦ πρεσβυτερίου, ἡ δασοφυτεία τοῦ Ὄρους Ἀγ. Μιχαήλ ἡ ἐστεμμένη διὰ τοῦ μνημείου, τὸ διάγραμμα τῶν εἰσόδων, ἡ ἐν τῷ νάρθηκι ἐλληνικὴ ἐπιγραφὴ ἡ συνταχθεῖσα εἰς ἀρίστην ἐλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἐνὶ λόγῳ ἅπασαι αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι ὀφείλονται εἰς τὸν ἰδρυτὴν αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων ἀνηγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Πετροπόλεως πρὸς τὸν ἐν Καρlsruhe πρεσβευτὴν τῆς Ῥωσσίας K. Κοτσεβοῦ ὅτι ἡ A. M. ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἀπένεμε πρὸς τὸν ἰδρυτὴν τῆς ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ προστασίαν ἀνατεθείσης ὀρθοδόξου ἐν Βάδεν' Ἐκκλησίας τὴν πλάκα τοῦ Ἀγ. Βλαδιμήρου. Ἀνηγγέρθη δὲ ἡ Ἐκκλησία εἰς τιμὴν τοῦ Ἀγ. Ἀρχαγγέλου

Μιχαήλ, φερωνύμου προστάτου τοῦ ἡγεμόνος καὶ τοῦ τελευταύσαντος υἱοῦ αὐτοῦ, οὗ τινος τὸ λείψανον μετεκομίσθη τῷ ἔτει 1867 εἰς τὸ ὑπόγειον κοιμητήριον τῆς οἰκογενείας Στούρζα. Ἐφημέριος τῆς ἐν Βάδεν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Αἰδέσιμος Γεώργιος Ῥουμελιώτης ἐκ Ζακύνθου.
